

المسلم وأقاربه

So Muslim a go so Kindolonaan Iyan ko Manga Lolot Iyan

(al Khutbah 9)

Ki: Alim Hassanor M. Alapa

al Murshid al Am

al Insan Islamic Assembly of the Philippines

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْ فُسْنَا وَسَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا
مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا ، وَأَشْهَدُ أَلَّا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى
مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ اهْتَدَى بِهِدْيِهِ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ
وَبَعْدُ: .

فَيَا عِبَادَ اللَّهِ يَقُولُ الْحَقُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ:

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا
هُمْ يَحْزَنُونَ .

Innalhamda lillāhi nahmaduhu wa nastānuhu wa nastagfiruh, wa na'ūdubillāhi min shurūri anfusinā wa sayyiāti a'mālinā, man yahdihillāhu falā mudhillalahu, wa may yudhlil falan tajida lahu waliyyan murshidā, wa ash'hadu allā ilāha illallāhu wahdahu lā sharīka lahu, wa ash'hadu anna Mohammadan abduhu wa rasūluh, Allāhumma salli wa sallim wa bārik alā Mohammadin sallallāhu alayhi wa sallama wa alā ālihi wa sahibihi wa manihtadā bihad'yihī ilā yawmidd dīn wa ba'du:

Fayā ibādallāhi, Yaqūlul Haqqu Tabāraka wa Ta'ālā fil Qur'ānil Karīm:

Qulnah bitū minhā jamīan fa'immā ya'tiyannakum minnī hudan faman tabi'a hudāya falā khawfun alayhim wa lā hum yahzanūn.

So langowan a podipodi ago so samporna a bantog na rk o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), bantogn tano Skaniyan go mamangni tano ron sa tabang, ago mangni tano Ron sa sapngan Iyan so manga dosa tano, go lomindong tano ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) phoon ko manga antiyor o manga ginawa tano, ago so pangararata o manga galbk tano, sa taw a toroon skaniyan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), na da' a makadadag on, na sa taw a dadagn iyan na di nka dn mitoon sa salingogopa' iyan a phakatoro' on.

Manga Oripn o Allāh .

So ipapatoray ko Muslim a kaphiapiya'í niyan ko manga taw a manga dadazg on a datar o manga loks iyan a go so manga wata' iyan, manga pagari niyan, a go so karoma niyan, na kna' o ba siran bo' ogaid na piakarabray o Islam sa kharankom iyan langon so manga tonganay niyan a go so manga dadazg iyan a minggolalan sa rogo'. Gianka'í a kathothonganaya' na bithowan o Qur'ān sa katharo' a *arhām* a ngaran a madakl o *rahm* a gioto so ngaran o kandangan o ina' a gioto so posd a phirphrphd ko basa on o Mranaw a makatotoro' ko bangnsa a kathotonganaya' mlagid o siran na manga lolot a phakawaris antaa ka di' ko oriyan o kapatay o isa kiran.

So pamikiran o Islam ko kasiapa ko kathonganaya'.

Kinilala o Islam so gakot a kathonganaya' sa iniokit iyan sa lalan a da dn kasayani o manga salakaw a agama odi' na manga lompokan sii ko doniya. Inipaliogat iyan ko Muslim so kasiyapa niyan ko manga lolot iyan, sa piamagitaan iyan so taw a photoln iyan anka'í a koyapta' a kaplolot, Da' a lbi a mala' a tanda' ko kiabagra o Islam ko kazophona ko kathotonganaya' sa ba niyan kalawani so mapayag a toladan a iniropa skaniyan o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sa piayag iyan so kaplolot a tanda' a makatitindg sii ko maolad a blangan o kiapangadn sa giankoto a kathonganay *Rahim* na lominindong ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) o ba skaniyan thphda o manga taw. Sa tiarima' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) so pangni niyan sa ikhapdi' iyan so siran oto a siniyap iran so kizophonaan ko madazg, a go initolak iyan so taw a itholak iyan so kaplolot sa photoln iyan so rphd iyan sa posd.

Pianothol o Abū Hurayrah a pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Inadn o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) so manga kaadn, na kagiya mapasad iyan, na tominindg so *Rahim* kandangan na pitharo' iyan a: Giya'í so tindg o isa a pagarapn iyan so siyap ka o ba skaniyan mitolak. Na pitharo' o Allāh a: Oway, ino ikhaso'at ka a sa dn sa taw a siyapn ka nyan na siyapn akn skaniyan, na sa dn sa taw a itolak ka niyan na itolak akn skaniyan? Na tig iyan a: Oway. Na pitharo' o Allāh a so pangni nka na miatarima'. Oriyan oto na pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: Batiyaa niyo so katharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) o khabaya'í niyo a so:

فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتُقَطِّعُوا أَرْحَامَكُمْ ﴿٢٢﴾

Ba khitana' a mapnggolawla a amay ka makakhapaar kano sa (kadato') na phaminasa kano ko liawaw o lopa', a go phanphdn iyo so manga kathonganay niyo. (Sūrah Mohammad 47:22). Pianothol o al Bukhārī a go so Muslim.

Madakl a manga ayat ko Qur'ān a pmbagr n iyan so pankatan o kathotonganaya' (arhām) sii ko Islam, sa phagoyatan iyan so manga taw sa kasiyapa iran ko gakot o kaplolot sa pphayagn iyan so mabagr a maana ko kipapatoray a go so katankda ko kabnar o kaplolot, a go inilalang iyan so kapananggila'í o ba mipanalipndaan ankoto a manga kabnar iyan. Pd sankoto a manga ayat so:

.... وَأَتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴿١﴾

Go kalkn iyo so Allāh a so gii niyo ipamagiza'í, go (siyapa niyo) so kathotonganaya', mataan a so Allāh na adn rkano a Tomitikay. (Surah an Nisā' 4:1)

Go gianka'i a ayat na inaloy niyan a aya paganay a galbk o manosiya na so kikalkn iyan ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), oriyān iyan na initondog yan on so kasiyapa niyan ko bangnsa niyan a so kizophonaan ko madazg.

So sangat a Muslim na khasabot iyan sa mapayag a so kialalayon o kapkhaaloy o kathonganaya' a misosompat ko kaparatiayaa ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go so kaphiapiya'i ko mbala' a loks, na khasanaan dn oto a phakabgr ko kaporo' o pankatan iyan a go so btad iyan ko Islam.

وَأْتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا ﴿٢٦﴾

Go bgan ka ko madazg so kabnar iyan a go so Miskīn a go so makakalang sa lalan sa di' ka pthabowakar sa samporna a kathabowakar. (Surah al Isrā' 17:26)

وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا^ط وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
وَالْمَسَاكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنْبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا
مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ^ق إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَلًا فَخُورًا ﴿٣٦﴾

Go simbaa niyo so Allāh go di niyo phanakoton sa mlk bo', go so dowā a loks na phiapiyaan go so manga tonganay go so manga ilo go so manga Miskīn, go so siringan a madazg a go so siringan a mawatan go so inampda' sa kilid a go so makakalang sa lalan go so manga oripn iyo, mataan a so Allāh na di Niyan khababayaan so taw a Salibantog. (Surah an Nisā' 4:36)

Giyankanan a manga ayat na iniropa niyan so kasiyapa ko kathotonganaya' ipoon ko mbala' a loks na romabray ko manga tonganay a rphd sa posd na lomankap ko kadandan o manosiya ko kablāng iyan a amay ka tanodan na giyanan so bangnsa a maolad a phoon ko apo' a satiman a so Adam a go so Hawwā'. Gianan so siyap o Islam ko bangnsa o kamamanosiya'i a lankap a pamiliya a mala' sii ko doniya a miphoon sa sakataw a mama a go so karoma niyan na miabarmbad sa taman sa miakablāng a riankom iyan so kamamanosiya'i a lankap. Sa giyanka'i a pamiliya a mala' na patoray a magakot siran o kakhakalimo'ay a go kanggiginawa'i ka an thagompiya so kibabatog sankā'i a liwaw o lopa'.

So kasiyapa ko gakot o kaplolot na onayan a mabagr o manga onayan o Islam, a siniyap skaniyan o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko paganay dn a gawii a panagipoonan iyan so panolon iyan ko Islam sa sii niyan dn inphoonan ko manga taw a madazg on a manga lolot iyan. Skaniyan oto a kaplolot na miatndo' a onayan o waraan o manga onayan o pangitaban a Islam. Sa minikomilang oto sii ko matas a kiambitiara'i o Abū Sufyān a go so Heraclius a dato sa Rūm, gowani a iiza' ankoto a dato ko Abū Sufyān so katharo' iyan a: Antonaa i ipzogo' rkano ankanan a mama a kklmn iyan a Sogo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى)? Na simbag iyan sa tig iyan a:

Simbaa niyo so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sa di niyo phanakoton sa isa bo'. Bagakn iyo so agama o manga apo' iyo. Inisogo' iyan rkami so katonaya ko sambayang, so kandiyakat a go kabgay sa sadka, a go so kaphindiyara' a go so kasiyapa ko khoyaptaan a kaplolot. Pianothol o al Bukhārī a go so Muslim.

So kasiyapa ko gakot o kaplolot na miniitong a isa ko onayan a mala' a waraan anka'i a agama, a ipagoman ko kababaloy niyan a agama a kapakaisaisaa ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) (tawhīd) so kapakatindga ko sambayang a go so katharo'a ko bnar, a go so kaphindiyara' o taw sa pakawatanan so piamakasingay a dosa a go bagrn so gakot o kathotonganaya'.

Miasabot ko matas a thothol o Amr bin Anbasah a riankom iyan so manga onayan a nda'o o Islam ko katharo' iyan sa:

Piamisita ko so Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sii sa Makkah (sii ko paganay a kapanagipoon o kianabi niyan) sa inizaan ko skaniyan, sa antawaa ka? Na tig iyan a: Sakn na Sogo'. Na iniiza akn o antonaa i sogo'? na tig iyan a: So Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na siogo' ako niyan. Na iniiza akn o antonaa i inisogo' rka o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى)? Na tig iyan a: Siogo' ako niyan sa kambagra ko ko gakot o kathotonganaya', so kambinasaa ko ko manga barahala, a go so kipagndaon akn sa mataan a so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na isaisa a da' a pd iyan a sakotowa iyan a tohan.... Pianothol o Muslim.

Sii ko katimbl anka'i a onayan a mabagr a pd ko onayan o Islam, na so Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na piakarayag iyan so kinibgan iyan ko kapakaonaa ko kasiyapa ko kathotonganaya' sa piayag iyan a gioto na onayan a mabagr a go ropaan o thitho o paratiaya. Sa giyanan na gonana'o o kaporo' o pankatan o kaplolot sii ko goliling anka'i a agama a so piakatoron o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a pangalimo' ko manga kaadn.

Pitharo' o Abū Ayyūb al Ansārī a:

Adn a sakataw a mama a iniiza' iyan a: Hay Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) tharo' anka rakn so mapiya a galbk a so khisold ako niyan ko Sorga'. Na pitharo' o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: Simba anka so Allāh sa di nka phanakoton skaniyan sa mlk bo', pakatindg anka so sambayang, bgan ka so zakat a go siyap anka so gakot o kathotonganaya'. Pianothol o al Bukhārī a go so Muslim.

Pitharo' o Anas a pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Sa taw a khabayaan yan a makala' so rizki niyan a go makatas so omor iyan, na siyapa niyan so gakot o kathonganay. Pianothol o al Bukhārī a go so Muslim.

Pitharo' o Ibn Umar a: *Sa taw a ikalk iyan so Allāh a go siyapn iyan so gakot o kaplolot, na phakalndo so omor iyan, a go phakala' so tamok iyan, a go khababayaan skaniyan o manga pamiliya niyan. Pianothol o al Bukhārī.*

Sabap san na miakarinayag rki tano a so okit ko kakowaa ko limo' a go so kakhamboway o kaoyagoyag o taw na misasankot ko kaphiyapiya'i ko manga dadazg a lolot, na so kaklida roo na mapayag so kokoman iyan a skaniyan so kakhaadn o kabinasaan a go so kakhaantiyor o taw a nggolawla roo.

Pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

So taw a piotol iyan so gakot o kaplolot na di dn phakasold ko Sorga'. Pianothol o al Bukhārī a go so Muslim.

Inaloy o al Bayhaqī ko kitab a Shu'ab al Imān a:

So limo' o Allāh na di thoron ko manga taw a pd iran so isa a thiphd iyan so khoyaptaan a kaplolot ko madazg iyan.

Sabap roo na so mala' a sahbābi a so Abū Hurayrah na di niyan khababayaan so kandowaa sa ba pamangni ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sii ko kalilimod a adn a taw ron a initolak iyan so madazg iyan ka kagiya giya btad oto na phakarn ko kathana' o limo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sankoto a manga taw. Sii ko isa a kalilimod a kagabinan ko Kamis na pitharo' iyan a: Izogo' akn ko apiya antawaa a taw a miotol sa kaplolot a liyo, na awa sankai a darpa', sa da' a sakataw bo' a tominindg, sa kiasoy niyan oto sa miakatlo. Na adn a sakataw a mangoda a gomianat na piloba' iyan a pakinaan iyan a so initolak iyan sa miakadowa ragon. Na kagiya makasold on na pitharo' o babo' iyan a hay pakiwataan antaa i miakawit rka sii? Na pitharo' iyan a: Mian'g akn so Abū Hurayrah a gii niyan tharoon so manaya manaya. Na pitharo' on o babo' iyan a kasoy ka on na izaan ka on o ino niyan oto ptharo'a? Na somiong on na iniiza' iyan on na pitahro' o Abū Haurayrah a mian'g akn so Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a pitharo' iyan a:

So manga amal o mbawataan o Adam na pphamanik ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ko oman gagawii ko alongan a Khamis ko da pn so Jumuah, na so amal o taw a initolak iyan so madazg iyan na di tharimaan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى). al Bukhārī.

So sangat a Muslim a aarapn iyan so kasokata niyan ko kasoso'at o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go makowa niyan so alongan a maori na ithambg on a go iplinog on anka'i a thothol a miaaloy sankai a sabdan, a so kapotola ko kaplolot na khasabapan ko di katharimaa ko amal iyan a go khasabapan sa di katharimaa ko manga pangni niyan ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى). Sa mataan a miatankd a pd ko mala' a kalapis a khisogat ko taw so di katarima' o manga amal iyan a go di pamakin'gn o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) so manga pangni niyan.

Mataan a so kitolakn ko madazg na pd ko manga ala' a dosa a patot a pananggilaan o Muslim a mala' i kalk ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), ka kagiya so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na inipamagita' iyan so kathana' o siksa' iyan ko taw sii dn sankai a doniya a go so matataalik on ko alongan a maori ko taw a malbolbod dn a kapphotola niyan ko khoyapataan a kaplolot, sa miaaloy ko sabdan a:

Da' a lbi a marata' a dosa a so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na ipnggagaan iyan dn so siksa' iyan sii ko taw a miakanggolawla on sii sankai a donya - a ipagoman ko siksa' a nomanayaw ron sa alongan a maori - a ba niyan kalawani so kapotola o taw ko khoyaptaan a kaplolot a go so karingasaa niyan ko manga taw a salakaw. Ahmad, Abū Dāūd. at Tirmidī, a go so Ibn Mājah.

Inaloy o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) so karingasa' a khisogat ko gakot o kaplolot a gioto kon so kathphda on.

So gakot o kaplolot (rahim) na sii phoon ko ingaran o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a Masalinggagawn (ar Rahmān) sa ptharo'on iyan so Rahim a: Hay Kadnan ko, mataan a miaringasa ako, hay Kadnan ko initolak ako a go piotol ako, na smbagn skaniyan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a: Ba ka di khaampli amay ka itolak akn so taw a initolak ka niyan, a go ikapdi' akn so taw a inikoyapt ka niyan. al Bukhārī.

Mataan a so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na iniporo' iyan so btad o kaplolot gowani a spikn iyan so ngaran iyan sii ko ingaran iyan a ar Rahmān. Sa pitharo' o Allāh ko hadith Qudsī a:

Sakn so Makalimoon (ar Rahmān) sa inadn akn so kandingan o ina' (rahim) sa sipik akn ko ingaran akn, na sa dn sa taw a siyapn iyan so kaplolot na siyapn akn skaniyan, na sa dn sa taw a itolak iyan so kaplolot na ibowang akn skaniyan. al Bukhārī, Ahmad, Abū Dāūd, a go so at Tirmidī.

Gianan na makatotoro' sii ko sanang a Muslim sa so isa a taw a zophonn iyan so gakot o kaplolot sa mapiya na khasawitan iyan so katnggaw a go so dnggaw o limo' o Kadnan iyan. Na sa pman sa taw a potoln iyan oto na rk iyan so kalapis a khawiswisan ko limo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى).

Sabap roo, na so sanang a Muslim na ziyapn iyan so gakot o kaplolot sa ayon ko payagan on o Islam a go so gonana'o niyan on. Sa aya atoran a initolad o Islam ko kipndolonaan ko kaplolot sa mapiya na magphoon ko kaphiapiya'i ko mbala' a loks a siran i lbi a marani ko taw sabap sa siran i kiaokitan o kiaadn iyan ko doniya, na tomondog on so manga dadazg iyan a lolot a makalilibt on a datar o manga pagari a go so manga bapa' iyan ko ama iyan a go so ina' iyan na so pman so manga thngd iyan sa taman ko kalangkap iyan ko manga lolot ko kapphakawatan iyan sa palaya' iyan dn siyapn sa ayon ko kiaaloy niyan ko manga sabdan o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ).

Tanto a mapayag so kasisiyapa o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko kathonganaya' sa pianginsana niyan ko manga Sahābah niyan a sii ko oriyan o masa na thabann iran a ingd a Misir na oba iran ringasaa so manga taw ron sa aya patot kiran na phiapiyaan iran ka kagiya adn a matatago' on a koyapta' a kaplolot, a go kiapakakhamonga' ka kagiya so Ismāīl a apo' o manga Arab na aya ina' iyan na so Hājar a taw sa Misir, a go so karoma o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a so Māriyah a ina' o wata' iyan a mama a so Ibrāhīm na taw sa Misir a Qibtiyah. Sa miabaloy oto a isa a sabap a kiapagislam o manga taw sa Misir ko kiadansala kiran o ronda o Islam sa gowani a man'g iran so insana o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko siyap iyan ko bangnsa a go so kaplolot na lomindag so manga poso' iran sa ranon ko Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na miamagislam siran sa da' a miaadn a kathidawa' a ba tioga'i a rogo',

Pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Thabann iyo a Misir na amay ka tabann iyo na ndolonaan yo so manga taw ron sa mapiya, ka kagiya adn a matatago' kiran a kabnar ko kaziyapa niyo kiran (dimmah) a go adn a matatago' kiran a khoyaptaan a kaplolot (rahm) a go adn a matatago' kiran a khoyaptaan a kiapakakhamonga'.

Sayana' a mapiya so limo' o Islam ko manga taw a piayag skaniyan o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a khatonag iyan so poso' a magaatorator sa katgas, a khamaradika' iyan so ingd a go so pagtaw sa sabap ko kananaw na kaoml a go kapiya o rarad o kaplolot sii ko Islam.

So Islam na inisogo' iyan so kapaliharaa ko kaplolot mapiya pn so manga tonganay na kna' o ba siran Muslim na khagdām iran dn so kapiya o kaplolot o Muslim ka di niyan thphdn anka'i a gakot a soti a inadn on Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ko lltl iran.

Katawan tano so thotholan ko kiataronko' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a go so manga tonganay niyan a mbawataan o Hāshim (Banū Hāshim) sii ko snkr ko kinitolakn kiran o Quraysh a miaromasay siran on taman sa miakakan siran sa ra'on a kayo ko kiasikoti kiran. Na so Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko kiataronko' iyan na lionson skaniyan o manga lolot iyan mlagid so Muslim on a go so di ron Muslim na tiarima' iyan siran

sa mapiya sa da niyan siran tolakn a kiasabapan oto sa kiagowad o sabaad ko manga Quraysh sa initaplk iran so kasoratan ko kinitolakn iran ko mbawataan o Hāshim a tatago'on iran sa sold a Ka'bah.

Aya kikoyaptn ko madazg sii ko Islam na so kindolonaan ka ko lolot ka sa mapiya, mapiya pn iphtolak ka iran, na ba nka siran dn giikhoyaptaan, ka kagiya kna' o ba aya kikoyaptn ko lolot na so kapakipagawida' on sa o pmbgi ka niyan na pmbgan ka mambo', ka aya thitho a kikoyaptn on na so kikoyaptn on ko masa a ipmbowang ka iran sa di ka iran ipngginawa'i.

Pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Kna' o ba giipakikhoyapta' so taw a aya bo' a gii niyan kindolonaan ko madazg iyan na kgiya gii ran mambo' ipagawida'. Aya giimakikhoyapta' ko lolot iyan na so taw a iphtolak skaniyan o madazg iyan na ba niyan siran dn giikhoyaptaan sa mapiya. al Bukhārī.

Giyanan na tanto a margn a thindgan o manga taw inonta bo' so taw a liliwanagan so poso' iyan o kabagr o paratiaya niyan ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى). Balabaw so Mranaw a aya pananaroon iyan na: *So taw a di ako ron. na ino kon o di kami. Aya maana niyan na aya kapasangan o Mranaw na so kapakimbalasa' sa gona a kamapiyaan a sii mapiya ko taw a pkhakowaan iyan sa mapiya a gii niyan kanggonaan sa mapiya. So Islam na aya pagargaan iyan na so romasay o taw a pkhargnan sabap ko kiphtolakn on o madazg iyan na ba niyan siran dn giiingginawa'in ka kagiya katawan iyan a gioto i lalan ko kakhakowaa niyan ko limo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى).*

Adn a sakataw a mama a pitharo' iyan ko Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a hay Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) adn a manga lolot akn a gii ko siran ikhoyapta' na iphtolak ako iran, pinggolawlaan ko siran sa mapiya ogaid na ipmbowang ako iran, na zasabaran ko siran na pphanakitn iran a ginawa ko. Na pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Opama o ska na bnar a zisii ka ko katharo' oka, na datar o ba nka pndaski sa baya'nk a mayaw so manga ngari' iran. Sa khatatap so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a thabangan ka niyan ko tnday o katatatap ka ko gii nka kiran kapakikhoyapta'. Muslim.

Samanan na miatankd rki tano a so kizophonaan ko kaplolot na btad a da' a phalagoyan on sa paliogat dn a khasiyap o taw a adn a pzimag ko poso' iyan a sindaw o paratiaya sa onot iyan ko kabaya' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go so Sogo' yan. Sa amay ka pangindaw tano so kakowaa ko mapiya sankā'i a doniya sa makadakl so limo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ko manga ginawa tano na siyapn tano so kazophon o kaplolot ko Itlt tano sa kna' o ba pangilay ko kapakakowa sa limo' ko manga lolot ogaid na inam ko limo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sii sa doniya na sampay sa alongan a maori.

Sa miabaloy a tanda' a so taw a ipkhoyapt iyan so madazg iyan na toos oto ko kabagr o paratiaya niyan ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), na so taw a iphtolak iyan so madazg iyan na papata' oto ko marata' a okor a khisogat on sa doniya a go sii sa alongan a maori.

Opama ka so manga Muslim sa doniya sa masa ini imanto na masiyap iran ankaya a kaplolot na khataban iran so langowan a awid a akal iran a barandiya' a go rahasiyan sa phamondiyong so kaoyagoyag iran ko mapiya sabap sa thoronan siran o limo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a phakapoon ko lopa' a go sii ko langit. Ogaid na aya piakaratarata' on sa ginawa na aya mapayag a makikilala na so manga Muslim na di ran igagatang so kasiyapa ko bangnsa ka aya dn a kadaklan na aya siarigan iyan na so tamok iyan a go so kadato' iyan sa datar o ba di dn zdpi o alongan a makadadaya' dn sa dayon sa dayon.

Paliogat ko Muslim a mapagadimat iyan anka'i a sabdan o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) gowani a tharo'on iyan a:

So khoyaptaan a kaplolot (rahim) na misasambir ko Arash o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a gii niyan tharo'on a: Ya Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sa dn sa taw a ikoyapt ako niyan na khoyaptaan ka skaniyan, na sa dn sa taw a ibowang ako niyan na bowangn ka skaniyan. Pianothol o al Bukhārī a go so Muslim.

Pangnin tano ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a balowin tano niyan a pd ko manga taw a pzophon iran so gakot o kaplolot igira miagtas sa miapotol, na ipangalimo' tano so manga dadazg tano ka an tano makowa so mapiya sankā'i a donya na sampay sa alongan a maori.

وَأَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرُوهُ
إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

Wa aqūlu qawlī hādā wa astagfirullāha lī wa lakum wa lisāiril Muslimīn min kulli dambin fastagfirūhu innahu Huwat Tawwābur Rahīm.